

O 42/2020

Puheenjohtaja Harri Hölttä

Suomen luonnonsuojeluliitto

YmV 4.6.2020

Luonnonsuojelulainsäädännön kehittäminen rauhoitettujen lajien aiheuttamien vakavien vahinkojen estämiseksi ja korvaamiseksi

Luonnonsuojeluliitto esittää seuraavia ratkaisuja valkoposkihanhiasiaan:

1 Valtakunnallinen yhteistyöryhmä

- Mukaan myös BirdLife Suomi ja Suomen luonnonsuojeluliitto.
- Selvittää tilanteen ja kokoaa tiedon (esimerkiksi miksi niitä tulee meille niin paljon, mikä toimii ennaltaehkäisyssä, tutkimuskirjallisuus esim. Hollannin-Tanskan suunnalta jne.) ja tekee esityksiä.
- Kuulee ympäristöministeriön työryhmää, joka laatii parhaillaan uutta lainsäädäntöä rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta (sis. valkoposkihanhi).
- Alueellisen yhteistyöryhmän kehittäminen esimerkiksi Keski-Karjalaan.
- Kaupunkihanhet ovat eri asia jota ei kannata sekoittaa tähän: niille oma kehityshanke tarvittaessa.

2 Korvaukset

- Mahdollisimman nopea maksatus tänä vuonna. Tilanne on ollut muun muassa sääoloista johtuen poikkeuksellisen hankala.
- Pohdintaan mahdollisuus korvata välillisiä kuluja poikkeuskeväänä (esimerkiksi rehun tuonti, laidunnus, vertaa koronatuotet).

3 Maisematason suunnittelu, jossa on sekä karkotus että lintupellot mukana

- Lintujen karkoittaminen eri keinoin koordinoitava lintupeltojen perustamisen kanssa, muutoin hanhet vain lentävät yhden viljelijän pellolta toisen pellolle.
- Etenkin syksyisin hanhet lepäilevät usein sekaparvissa, joissa on muitakin lajeja kuin valkoposkihanhia.

a) Lintupellot – minne linnut ajetaan

- Pohjois-Karjalan pelotteluhankkeesta puuttuu lintupeltokokeilu, joka pitää tehdä.
- Saatava maisematason kokeilu aikaan: viljelijöiden yhteistoiminta tärkeä (esimerkiksi METSO-yhteistoimintahankkeessa kokeiltu ns. kasaamisbonus?)
- Hanhien eniten suosimat alueet yleensä avaria, vesistöjen lähellä sijaitsevia peltoja ja niiden sijainnista jo viimeisen vuosikymmenen ajalta kohtalaisesti tietoa. Myös lintupellot pitäisi saada ensisijaisesti näille alueille.
- Selvitys "Lintupeltojen kehittäminen rauhoitettujen lintulajien aiheuttamien viljelysvahinkojen ennaltaehkäisevänä keinona" (Etelä-Pohjanmaan ELY) tulossa.
- CAP-toimenpide avattava heti ohjelmamuutoksella ellei muuten (Huom.! nykyinen ohjelmakausi jatkuu ehkä jopa vuoteen 2022).
- Ellei CAPIa saa nyt käyttöön, toissijaisesti kotimaista tai hankerahaa.
- Toimivuuden seuranta tärkeää!

b) Karkotuksen kehittäminen

- Ohje mitä saa tehdä luvatta ja mihin tarvitsee lupaa.
- Luvanvaraista mm. droonien hankinta (tai virka-apu armeijalta), leijat, pallot, koirat, erilaiset äännet, valot jne.
- Karkottaminen ostopalveluna säästäisi sekä viljelijöiden että ELYn työaikaa (maksaja valtio tai yrittäjät), toinen mahdollisuus on palkata ELY-keskukseen karkotuspartio (tarvittaessa myös Metsähallitukselta tai armeijalta virka-apua kävellen karkoittamiseen).

4 Hankkeistus

- Pohjois-Karjalan kokeilun scope ei kata kaikkia keinoja, esimerkiksi lintupeltoja ei vielä kokeiltu, haastatteluja kiinnostuksesta vasta.
- Tarvittaessa laajempi hanke: jopa LIFE tai muu kansainvälinen hanke, jossa kansainvälinen näkökulma mielellään koko muuttoreitillä (myös Venäjä).

5 Ampuminen

- Ei muuteta lakeja: valkoposkihanhi ei sovellu metsästyslain riistalajiksi, koska se ei ole lintudirektiivin liitteessä II.
- Samoin metsästyslain rauhoittamattomiin lajeihin se ei sovellu.

- Poikkeusluvut plisivat varsinkin keväällä muutenkin välttämättömiä, koska kevätmetsästys ei tule kyseeseen.
- Hyväksyttävissä olisi, että Varsinais-Suomen ELY antaisi tappolupia tutkimukseen, jossa viranomainen mukana ja sitä voisi verrata muihin karkotuskeinoihin (seuranta tärkeää, Pohjois-Karjalan hanketta pitäisi kehittää tältä osin).

6 Viestintä

- SYKE:n ja/tai ELY:n seurantasivu hyvä alku: sen syventäminen tietolinkeillä (resurssit).
- Opastus mitä saa tehdä ja mitä ei viljelijöille tuttuja kanavien kautta.
- Laajempi viestintähanke syksyksi tarpeen.
- Varautuminen myös viestinnällä tämän kevään kaltaisiin poikkeustilanteisiin, missä hanhia on määrällisesti paljon ja ne viipyvät samoilla alueilla pitkään.

7 Kaupunkinurmikot ja puistot

- Kannattaa eriyttää tästä keskustelusta: läpimuuttajien problematiikka maaseudulla on hyvin erilainen kuin pesimäkannan kaupungeissa.
- Voisi olla eri kehityshanke (vyöhykkeistäminen eli luonnonalueet ja alueet, joille hanhia ei toivota, paimennus, koirakarkotus, muu pelottelu, äänet, valot, petoleijat, aitaukset, nurmiseokset jne.)

Lisätietoja

- puheenjohtaja Harri Hölttä p. 040 722 9224, harri.holtta@sll.fi
- toiminnanjohtaja Päivi Lundvall p. 040 184 363, paivi.lundvall@sll.fi
- erityisasiantuntija Tapani Veistola, p. 0400 615 530, tapani.veistola@sll.fi